

"DRAUGAS"

Published Daily Except Sundays
One Year.....\$6.00
Six Months.....\$3.00
AT NEWS-STANDS 2c. A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Tel. Roosevelt 7791

DRAUGAS

(LITHUANIAN DAILY FRIEND)

Kaina 2 Centai
Price 2 Cents

No. 22

CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, SAUSIO (JANUARY) 26 D., 1923 M.

METAI-VOL. VIII

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1918, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879

KATALIKŲ VARGAI JUGOSLAVIJOJE.

PRAVOSLAVAI PUOLA KATALIKŲ "AZNYČIAI."

Katalikai turi vilties rinkimuose.

VIENNA, saus. 26. — Iš Rusijos Jugoslavijon yra susikraustę aitrausi katalikystės priešai stačiatikiai. Jie tenai įnešė serbuose įtakos persekioji ir spausiti katalikus. Pirm karo pačioje Serbijoje katalikų mažai buvo. Patys serbai yra pravoslavai. Bet po karo serbai apvaldė visą eilę svetimų teritorijų, apgyventų tirstai katalikais. Iš tų visų teritorijų sudaryta Jugoslavijos valstybė.

Šiandien pakeistas yra Jugoslavijos parlamentas. Įvyks nauji rinkimai. Tuose rinkimuose tad Jugoslavijos spaudžiami katalikai ir turi daug vilties.

Buvusiam parlam. Kroatijos provincijos katalikai atstovai visai nedalyvavo. Bet po sekančių rinkimų kroatai atmainys savo nusistatymą. Elis jie parlamentan, sudarys stiprų bloką ir gins kaip savo krašto, taip tikėjimo teises.

Pastarąjį parlamentą vyriausybė paleido nepadarinus jam jokios taikos su katalikais.

Katalikų vargas.

Prieš paleisiant parlamentą, jį įduotos naujos aštrios priemonės, atkreiptos prieš katalikus. Paskutinė prieš priemonė — sucentrizuoti visas katalikų labdarininkas įstaigas ir pavesti valstybės administracijai.

Kantija ligoninė Slovenijoje, ilgiausius metus Sv. Vincento brolių buvo pavyzdinčiai vedama. Šiandien ta ligoninė jau pavesta valdžios administracijai.

Sv. Vincento de Paul Sese-ris, kurios darbavosi karo našlaičių įstaigoje Uskubė, iš-tremtos iš tos įstaigos ir su-varžytas joms visoks veikimas.

Vienuolės, kurios karo lai-ku ir po karo Jugoslavijai bu-vo tikras palaiminimas, šian-dien įvairiausiais būdais per-sekiojamos.

Senos metodės.

Lubjana katalikiškas dien-raštis "Slovenec" rašo, kad Katalikų Bažnyčios persekio-jimams priešai vartoja sena-sias metodus.

Pirmiausia jie kelia kovą ir griauja katalikiškas mokyk-las ir įstaigas, kaip katali-kystės pagrindą, paskui puo-la pačią Bažnyčią.

Jugoslavijos katalikų prie-šai pirmiausia priešikrišči-o-niškas idejas įnešė į mokyk-las. Paskui panaikino reli-gines praktikas, pagaliaus pašventė Belgrade statomam nukapojo algas katalikams naujam puošniam pravoslavų

Generalis Streikas Ruhro Krašte

VIENATINĖ VOKIEČIŲ PRIEMONĖ ATREMTI FRANCUZUS

GEN. WEYGAND NUSISKUBINO Į ESSUS

LENKAI SKUBINASI FRANCUZAMS PAGELBON

LONDONAS, sausio 26. — Pusooficialė žinių agentura Berlyne iš Varšavos gavo in-formaciją, jogei Lenkija eina pagalbon franeuzams Ruhro krašte. (Kitoje vietoje tele-gramoje sakoma, kad Varša-va pasilieka neutralė Ruh-ro krašto klausime. Matyt, lenkai nežinojo, kad ten fran-cuzus palies vargas. Red.).

Lenkų karo ministerija mo-bilizuoja lenkus, tarnavusius vokiečių armijoje, mokančius vokiškai kalbėti, susipažinu-sius su traukinių operacio-nimis, su darbais kasyklose ir taip toliaus.

Jie visi kuoveikiaus bus pa-siųsti per Danzigą Ruhro kraštan.

PARYŽIUS, sausio 25. — Ruhro krašte pračią pusiau-naktį darbininkai pakėlė ge-neralį streiką. Sustreikavo Generalis streikas sukeltas, čiai, jurininkai, telegrafistai ir visi vokiečiai civiliai valdi-ninkai.

Generals streikas sukeltas, kuomet gauta žinių, kad fran-cuzų militarinis teismas nu-baudė areštuotus vokiečius in-dustrininkus didikus už nepil-dymą franeuzų autbritetų pa-rėdymų.

Tie didikai buvo teisiami mieste Mayence. Kuomet vo-kiečių darbininkų unių vy-riausias komitetas Elberfelde gavo žinių, be jokio atidėlio-jimo paskelbė generalį streiką.

Pirmiausia sustreikavo 35-00 geležinkeliečių. Jie emė mesti darbus tuojaus po 8-00 vakare. Apie vidurnaktį nei vienas traukinis nevažinėjo.

Susisiekimai pertraukti.

Generalį darbininkų streiką paskubino dar ir tas faktas, kuomet franeuzų ministerių kabinetas nusprendė Ruhro kraštą izoliuoti nuo Vokietijos ir iš jo padaryti buferinę valstybę.

Vokietijos vyriausybė del-to labai nusiminė ir pasidar-

bavo darbininkų streiku už-duotį franeuzams smugį.

Francuzai nepradėjo vyki-nti savo planų — izoliuoti Ruhro nuo Vokietijos. Kad tuotarpu vokiečių darbininkai pirmieji išėjo streikan ir per-kirto franeuzams susisiekimus, kaip telegrafais, taip geležin-keliais ir vandenimis.

Francuzai turi keletą mili-tarinų telegrafo linijų. Tai viskas, kuo gali jie naudotis.

Berlyno smugis.

Civiliai valdininkai, lygiai ir mokesčių rinkėjai, uždarė savo ofisus ir užšventė.

Francuzams okupantams didelis smugis, kokį galėjo su-galvoti tik vokiečiai. Bet tas streikas, tai vienatinė priemo-nė išvyti franeuzus iš okupu-to krašto, kurin neteislingai į-sibrovė.

Seniau buvo pranešta apie generalį darbininkų streiką. Bet tai buvo tik dalinis. Šian-dien gi pilnas.

Jei franeuzai atlaikys šį smugį ir krizį, tuomet Vokie-tijai bus lemta pasiduoti liki-mui.

Reikia laukti tad didelių į-vykių Ruhro krašte. Strei-kuoją darbininkai vargiai už-silaikys ramiai prieš okupan-tus.

Iš Paryžiaus į Essus kuoveikiausiai nusiskubino: maršalo Fochi dešinėjį ranka gen. Weygand.

GRUOJA KALEJIMU.

DUESSELDORF, sausio 26. — Čionai atvyko gen. Wey-gand, maršalo Foch štabo vir-sininkas, nuskirtas Ruhro kraštui generalis gubernato-rus.

Jis tuojaus atlaikė konfe-renciją su vyriausioju mili-tarinu franeuzų vadu Ruhro krašte, generolu Degoutte, ir kitais viršininkais.

Vokiečių darbininkų va-dams grumojama kalejimų, jei jie ves streiką Ruhro kra-šte.

soborui. Katalikams nėra iš ko užlaikyti savo bažnyčią.

Ivedus agrarinės reformas, keleto katalikų vyskupų sa-gastys konfiskuotos be jokio atlyginimo. Tuo budu su-naikinta daugybė katalikiškų įstaigų.

Tečias už visus kitus žian-die Dalmatijos krašto vysku-pai vargingiausia gyvena.

Jugoslavijos katalikai sku-ndžiasi visam pasauliui. Šau-kiasi pagalbos tuose savo varguose.

NEBŪS ANGLEKASIŲ STREIKO.

KONTRAKTAS JAU PASIRASYTAS.

Paliko šiandieninė užmokesnis

NEW YORK, sausio 26. — Trijų valstybių minkštųjų ang-lių kasyklų savininkų atsto-vai pasirašė kontraktą viene-riems metams su anglekasių viršaičiais.

Tokiu budu žimet angleka-sių streikas išvengtas. Bet neišvengtos anglių brangeny-bės.

Anglikasiamis palikta žian-dieninė užmokesnis — \$8.50 už 8 valandas darbo dienoje arba \$1.08 tiems, kurie dirba valandomis.

Anglekasių viršaičiai sutar-ties norėjo dviem metam. Bet kasyklų savininkai nesuti-ko.

Prie trijų valstybių anglių kasyklų sutarties turės prisi-taikinti abi pusi ir kitose val-stybose.

LENKIJĄ NEUTRALĖ VOKIETUOS AKYVAIZDOJ?

BERLYNAS, sausio 25. — Varšavos valdžia oficialiai pranešė Vokietijos vyriausy-bei, kad lenktų kariuomenės nuo Lietuvos pasienių siunti-mas į Vokietijos pakraščius pereiškia, kad lenkai puls Vo-kietiją.

Varšava pažymi, jog Ruhro klausime lenkai užsilaikysiu neutraliai, nes su tuo kraštu jie nieko bendra neturi.

Pagaliau Vokietijos vyriausybė užtikrinta, kad Varšava bus išlaikanti tuos lenkus nacio-nalistus, kurie mėgintų sukel-ti naujus nesmagumus Aukš-tojoj Silezijoje.

FRANCUZAI STOVĖS SAVO POZICIJOJE.

PARYŽIUS, sausio 26. — Francijos prezidentas kalbėjo į patriotų sąjungos deputaci-ją. Jis pareiškė, kad Vokie-tijos klausime Francija, kai-po karo laimėtoja, nei žings-nio nepasitrauks iš užimtos savo pozicijos. Nugalėta Vo-kietija turi pildyti taikos są-lygas. Visoks jos pasiprie-šinimas bus sutriuškintas.

MOSULO KLAUSIME NĖRA KOMPROMISO.

LAUSANNE, saus. 26. — Mosulo vilajeto klausime an-glai su turkais nesusitako. Turkai stovi senoje pozicijoje. Nepramatomas joks kompro-misas.

ANGLYS PIGESNĖS.

Iš Washingtono pranešta, kad truputį atpigusios minkštosios anglis perkant prie kasyklų.

ANGLIJA DEL RUHRO OKUPOUTĖS.

KALBAMA APIE ANGLŲ KARIUOMENĖS ATSAUKIMĄ.

Anglijos visuomenė ima nerimti.

LONDONAS, sausio 26. — Anglijos kariuomenės Vokie-tijos okupuotėje pozicija kas-dien eina blogyn. Delto nu-larta šaukti ministerių kabi-neta posėdin ir tą klausimą aptarti.

Ministerių posėdis, rasi, ry-toj bus suauktas. Bet rasi, bus palaukta, parvykstant iš Amerikos Baldwinui, skolų misijos pirmininkui. Baldwin, sakoma, pervež žinių apie A-merikos nusistatymą Ruhro klausimu.

Tuotarpu premieras Bonar Law darbuojasi malsinti Ang-lijos gyventojų opiniją. Nes pasigirsta reikalavimų atsau-kti iš Vokietijos anglių kariuo-menę.

Premieras tad kasdien kon-feruoja su visų politinių par-tijų vadais. Ir kiek žinoma, jis juos užtikrina, kad anglių kariuomenė Vokietijos oku-puotėje reikalinga ir jai nesa-ma ten jokio pavojaus.

Lord Derby, sakoma, reika-lauja, idant Anglija kuovei-kiaus išsinešintų iš Europos kontinento. Nes tai negali-mas daiktas, kad anglių oku-puotėje franeuzai turėtų šei-nininkauti.

PREZIDENTAS SAVO OFISE.

WASHINGTON, sausio 26. — Prez. Hardingas tiek pas-buvo nuo persišaldymo, kad vakar jau pradėjo dirbti sa-vo ofise.

S. V. KAREIVIAI NAMO.

ANTWERP, Belgija, saus. 26. — Transportu St. Mihiel iš čia Amerikon iškeliavo pa-skutiniai S. Valstybių karei-viai, buvę Vokietijos okupuotėje.

WASHINGTON, sausio 26. — Kalbama, jog ateivystės varžymo įstatymuose kongre-sas neatliks jokių atmainų.

WASHINGTON, sausio 26. — Amerikoniškas ekonomis-tas Michael gryžo iš Europos. Sako, Europai labai trūksta visokių ūkio mašinų.

ATLANTA, Ga., sausio 26. — Aną dieną Vakarų aplan-kė baisios vėtros.

MEXICO CITY, sausio 26. — Valstybėj Floro susekta stambios aukso gislos.

NEW YORK, sausio 25. — Girtybė čia baisiai plinta. A-reštavimų skaičius eina di-dyn.

TURKAI ŠAUKIA ARMIJON VISUS ATSARGINIUS

KONSTANTINOPOL, s. 26.

Iš Smirnos praneša, kad Turkijos valdžia paskelbė šaukta karą tarnybon 25-ųjų klasių atsarginiai. Tai at-sakymas į graikų kariuome-nės koncentravimą Trakijoje.

Turkija prieš graikų konce-utravimą pakėlė protestą. Protestą pasiuntė santarvės komisioieriams. Bet šie ke-linta diena neatsako turkams.

Kad taip, tai Turkija iškalno priversta pasirošti. Tarpe Anglijos ir Turkijos nesutikimai kasdien eina ar-šyn. Turkija reikalauja gra-žinti Mosulo vilajetą. Angli-

ja atsisako.

Paaški, kad tuose anglių su-turkiais kivrėnuose nenori da-lyvauti franeuzai su italais. Jei įduotos turkams taikos sutarties turkai nepatvirtins, tai franeuzai su italais iš to nieko nedarys. Paliks visa reikalą vieniems anglams. Te-gul jie vieni grumiasi su tur-kais.

Turkijos valdžia drąsiai sta-tosi prieš Angliją. Todel, kad Angoron pas turkus ke-liauja delegacijos iš visų o-kupuotų Turkijos kraštų.

Reiškia turkų valdžia ištiki-mybę ir žada pagelbą kovoje su santarve, ypač su anglais.

IŠ KLAIPĖDOS.

KLAIPEDA. "Pr. Liet. Balsas", gruodžio 19 dieną straipsnyje "Kas dedasi?" rašo:

"Kaip matyt, Kalėdos šie-met Klaipėdos krašte bus liu-dnos. Ypač miestų darbinin-kai švenčių visai neįaus. Kas gi galės nupirkti šeimynai maršpono, kurio kasuotis kai-mo 150 mtk., arba kas nu-pirks pyragėlių, kurių litras 400 mtk.! Na, apie kasdie-ninius ir reikalingus daiktus netenka nė kalbėti. Lieka tikėtis, kad greitai Lie-tuva ateis mums į pagelbą ir ateinančių metų Kalėdas ga-lėsime švęsti dukart links-miau.

Ir tą lukestį jausdami, Klaipėdos krašto žmonės jau mainosi. Darbininkai, uki-ninkai, pirkliai ir amatninkai iš freištato liogetių eina lie-tuvių pusėn. Niekuomet ne-buvo taip skaitlingi Prūsų Lietuvių Susivienijimo susi-rinkimai, kaip dabar. Nie-kuomet žmonės nebuvo taip į-sitinkę, kad tik prie Lietuvos prisijungimo krašto padėtis pagerės! Negelbsti tam nė heimathbundininkų iškraipyti pranešimai apie Paryžiaus derybas! Žmonės jau panar-tė, kad "freištaininkai" juos veda lenkų tinklan!

O taip esant ir "Damiboo-to" redakcija atsidurė keb-liausioje padėty. Nebėr šal-tinių, iš kurių pasemtų šmei-žtų ant Lietuvos, nebėra kas jiems tikėtų. Tiesa, ilgai ty-lėję jau išdrišo rašyti apie Paryžiaus derybas, bet tame-tis visi mato tikrą melą ir juo-biaurisi. Rašė dar apie li-tus, niekino juos, bet ir čia visi "faktai" nuėjo vėėjais. Nustojo ir apie tai...

Dabar, tur but, jau metas krauntytis iš Klaipėdos ir pa-čiam "Damibooto" redaktoriui bavarui, nes jis iš Bava-rijos ir ten jo laukia!" — taip baigia straipsnį autorius.

LUOKE. Biržvėnų dvare trumpu laiku bus atidaryta popierio fabrikas, nes visai baigiamas taisyti.

KLAIPEDA. Pastaruoju metu nežinomi piktadariai pradėjo deginti Ragainės, Is-rutės, Gerdavos ir kitų ap-skritių dvarus ir didesnius us-kius. Padegečių jau pasiro-dė ir apie Pilkalną bei Stalu-pėnus. Tai esąs Rytprusių komunistų partijos darbas.

— Gruodžio 6 d. Priekul-kai buvo "Prūsų Lietuvių Su-gi galės nupirkti šeimynai maršpono, kurio kasuotis kai-mo 150 mtk., arba kas nu-pirks pyragėlių, kurių litras 400 mtk.! Na, apie kasdie-ninius ir reikalingus daiktus netenka nė kalbėti. Lieka tikėtis, kad greitai Lie-tuva ateis mums į pagelbą ir ateinančių metų Kalėdas ga-lėsime švęsti dukart links-miau.

Ir tą lukestį jausdami, Klaipėdos krašto žmonės jau mainosi. Darbininkai, uki-ninkai, pirkliai ir amatninkai iš freištato liogetių eina lie-tuvių pusėn. Niekuomet ne-buvo taip skaitlingi Prūsų Lietuvių Susivienijimo susi-rinkimai, kaip dabar. Nie-kuomet žmonės nebuvo taip į-sitinkę, kad tik prie Lietuvos prisijungimo krašto padėtis pagerės! Negelbsti tam nė heimathbundininkų iškraipyti pranešimai apie Paryžiaus derybas! Žmonės jau panar-tė, kad "freištaininkai" juos veda lenkų tinklan!

Susirinkimas, kuris buvo labai skaitlingas, visiems kal-bėtojams širdingiausiai prita-rė ir, pasibaigus kalboms, skubinosi pasirašyti prieš "freištata" ir prieš imperia-listus lenkus.

UŽLEIKIAI. Naktį į lap-kričio 17 dieną buvo piktada-rių užpultas ukininkas Braks. Jis turėjo keletą penėtų kiau-lių tvartė ir naktimis keldat-vo įsitikinti, ar nepavogtos. Tą naktį jam ka tiktai iš na-mo išėjus, gavo jis trejetą du-rių peiliu priteiktų. Laimin-gu budu į kairiąją krutinės pusę taikintas duris kiuvio vėnas į laisvą kapsinką, o an-tras į laikrodėlį. Trečias du-ris tesužeidė į petį. Piktada-riai neišpažinti pabėgo.

CHICAGO. — Šiandien ne-pastovus oras; gali but lie-taus ar sniego; ne taip daug šalta.

PINIGŲ KURSAS.

Lietuvos 10 litų	\$1.00
Anglijos 1 svar. sterl.	4.66
Francijos 100 fr.	6.48
Italijos 100 lirų	4.81
Vokietijos 100 mtk.	0.052
Lenkijos 100 mar.	0.033

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Šios dienraščio išleidimo nedidindamas
PRENUMERATOS KAINA:

Metams.....\$6.00
Pusmetį.....\$3.00

Prenumeratos mokėti išankstine, Lietuvių katalikų dienraščio išleidimo dieną, ar nuo Naujų Metų. Norint perlaikyti adresą visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausiai gauti išperkant krasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdėjant pinigų į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBL. CO.

334 So. Oakley Ave., Chicago

Tel. Roosevelt 7791

Europos oras elektros prisikrovės. Eksplozija įvykė!

"Divide et impera" — suskaldyk ir valdyk. Štai obalsis kurio francūzų imperializmas pradeda operuoti. Ar išeis sveikaton?

Zinovai kurie tvirtintų kad Vokietija galinti atmokėti karo kontribuciją Francijai vis retesni net pačioje Francijoje.

Jau ir pati Francija, vis daugiau įsitikina, kad jos akcija Ruhr krašte neduos pageidaujamų rezultatų. Bet francūzai save guodžia, kad nebūsią blogiaus negu kad dabar yra.

Nuolatiniai karo gandai kurie skraido po Europą, neturi stipraus pagrindo. Gal nereikėtų jais nusigąsti. Kiek šiandien yra tautų kurios galėtų bent šešis mėnesius kautis? Pinigų nėra. Gi pinigai yra karo nervas.

Smetona paskirtas nepaprastu pasiuntiniu Klaipėdai. Gerai nanijena. Nors partijų vaidai Seime nesiliauja, bet jos moka parinkti žmones atsakomingsiems pareigoms eiti. Antara, Smetona, tuomi pat ir užuota pažanga traukiama į valstybinį darbą. Visos partijos, visos inteligentinės jėgos privalo įsikinkyti į valstybės darbą pavojingai visai Europai laikotarpiu.

SVENTOJO TĖVO PIJAUS XI ENCIKLIKA.

(Tęsa.)

Religinis krizis. — Nuostolius dvasiniame ir antgamtiname gyvenime tiek yra didesni, kiek yra vertesnis dvasinės gėrybės už žemės gėrybes. Čia šv. Tėvas išskaidina tuos nuostolius: daug bažnyčių karo metu panaudotų ne tikyboms reikalams ligi šiol taip ir palieka, daug dvasiškų seminarijų uždaryta ir nėra tame rengti naujų dvasios vaikų; kunigų skaičius žymiai sumažėjęs — vieni karo aukonis paliko, kiti užmiršę savo aukštą pašaukimą jo nustojo; — nuosekliai Dievo žodis daugely vietų neskelbiamas.

Daug misionierių iš tolimų — misijų kraštų atšaukta tėvynėn. Kenčia Dievo nepažįstą pagony, kenčia religijos ir žmonijos gerovė. Buta tūčiaus ir gerų tos blogybės pusių; nes atremta paprasti šmeižtai daromi dvasiškajai, kuomet kunigija parodė karo laukuose nepaprastą patriotizmą ir savo pareigų didelį sąžiningumą; dar daugiau, tukstančiai kareivijos matė kaip dvasiškiai stiprinami kasdienine komunią įrodė visą šios didybės uolumą ir jie pradėjo mylėti kunigus ir Bažnyčią. Reikia stebėtis Dievo įsimintimi ir gerumu kurs vienas panaudoja gera net iš bloga.

Dabarties nelaimių priežastis. — Ligi šiol buvo kalbėta apie patį laiką blogybes. Svarbiu surasti ty blogybių priežastis. Dieviškasis Gydytojas sako: "Visos blogybės kyla iš viado" (Mork., VII, 23).

Iškilminga sutartimi kovotojai padarė taiką; bet jie į pasirašė viešame akte, bet jos neįdiegė sieloms; jie vis dar karingo upo vadžiojami ir ta nelaiminga reakcija kasdien dauginasi. Ilgai prievartos jėga su džiaugsmu buvo skelbiama ir palengva atšipo žmonių gerumo ir gailėstingumo jausmas esąs jų prigimty ir krikščioniškosios meilės tobulinamas. Tariamoji taika ne atnaujino senojo sentimentų, kas blogiau, pagiežos troški

mas ir pavydo geismas dar labiau sustiprėjo. Ir taip pas daugel pavydo įprotys virto antra prigintimi; tai įsigyvendinimas to aklo dėsno del kurio šv. Paulius vaitoja matydamas savo sąnariuose jį esant priešai jo dvasi. Štai delko dažnai atsitinka kad žmonės vieni į kitus žiūri ne kaip į brolius, kaip Kristus įsakė, bet kaip sau svetimi ir priešai; kad nepaisoma į žmogaus vertybę, bet atsižvelgiama į jėgą ir skaičių; spaudžia vien kitus kad tik daugiau turėtų sau naudos. Žmonės gauna laikiną ir nepastovią gėrybę nepaisydami amžinosios.

Taigi išorinės gėrybės patį gėdinauamos be saiko, gimdo visokios rūšies nelaimės, žmonių įpročius gadina, kelia nesantaiką. Istikrųjų, savaimi menkos vertės, jos negali pasotinti žmogaus dušios Dievo sutvertos ir paskirtos džiaugtis Dievo garbė ir neišvengiamai žmogus nuolat neramus liigi neatsieks atsilio Dievo prieglobsty.

Antra vertus, tos gėrybės turi savo ankštas ribas, ir juo daugiau yra pageidaujamų, juoba kiekvienam jų mažiau tenka; priešingai su dvasinėmis gėrybėmis, jeigu didelis skaičius jais dalinasi, praturtėja visi. Nuosekliai, žemės gėrybės negali visų patenkinti lygiai ir pasotinti kiekvieno, tos gėrybės yra nesantaikos priežastis ir jos tikrai yra "tuštybių tuštybė... ir dvasios sielavartas" (Ekl., I. 2. 14) kaip Salamonas, didžiausias išmintis, jas pavadino patsai patyres. Tas pats įvyksta visuomenėje, lygiai ir atskirų asmenų tarpe. "Is kur karai, kovos tarp jusų? klausia šventas Jokubas: argi ne iš nesuvaldomų geidulių?"

(Bus daugiau)

No. 28. Darbas Tiesoje ir Teisybėje. Šioje knygelėje rasite labai gražių patarimų ir nurodymų, kaip žmogus turi gyventi ir elgtis. Sulietuvino M. Jonis. Išleido Margalis. Kaina 65c. Knygtutė turi 246 pusl.

Draugas Pub. Co.
2334 So. Oakley Ave.
Chicago, Ill.

KATALIKŲ SEIMAS.

7 sausio 1923 m.

Priėmus rezoliuciją del praktikos darbų, kun. d-ras I. Česaitis referuoja **Dabarties Katalikų uždavinius.** Jo referato turinys toks:

Visi katalikų visuomeniniai darbai turi vieną tikslą, kad mumis patiemis ir mūsų tautai būtų geriau gyventi. Pirm negu laimingai gyventi reikia apsaugoti savo gyvybę. Tautos gyvybė ir visa jos ateitis yra priaugančioji karta. Amerikos lietuvių tarpe priaugantis jaunimas, jei ir nevisas, tai žymi jo dalis, baigia ištąstę. Užmiršta savo tėvų kalbą, savo tautos istoriją, nustoja lietuviu dvasios. Šeimynos įsta, jaunimas pakliuva indiferentizman, ištvirkimam, kame nyksta Tautos meilė. Pirmasis darbas katalikų, ypač šeimynų tai gelbėti savo vaikus, nės per juos išgelbėsime visos Tautos gyvybę.

Bet ir senųjų tarpe nėra gerai. Nors lietuvių didžiūma yra katalikai, bet nemaža jų leido save suvedžioti, patikėjo visokio plauko užpludusios klaidoms. O tų klaidų — išsios gaujos. Pradedant laisvąmanybe, kuri vieton tikrojo Dievo stato savo "as", einant per socializmą ir baigiant komunizmu, kurs vieton teisybės ir meilės principų veda visuomenę prie kovos, neapykantos ir skriaudos, visi jie organizuotai veikia. Ir katalikams, numanantiems, kad visos jų pastangos veda prie tautos pražudymo, nėra kito budo, kaip veikti taip organizuotai. Visoms tautomis atsižadėjimas tėvų idealų, atsikratymas nuo tikėjimo ir ištvirtinimas per amžius buvo mirtis. Galingiausios tautos ir valstybės žuvo, apleidusios tiesą, meilę ir dorybę, o pamylėjusios skriaudą. Lietuva mažytė ir ką tik dar tepradeda gyventi. Jeigu viduje ji nebus sveikata, neatsilaikys prieš tiek pavojų, kurios sutinka iš vidaus ir išorės. Tuotarpu Lietuvoje prasidėjo jau karas ir stiprėja kasdien. Saviškiai organizuotai mėgina išplėsti Lietuvai tikėjimą ir dorą.

Tautos gyvybė pavojuje. Tautos Nepriklausomybė pavojuje.

Ir prieš organizuotą jėgą katalikai, kad savo gyvybę apsaugoti, kad geresnės ateities susilaukti, privalo atsakyti taip pat organizuotai darbu. Ir būdai, kuriais laimėti galima, yra: a) Katalikų Spaudos platinimas per visur steigiamus Katalikų Spaudos skyrius; b) gaminti sau kuodaugiausia inteligentinių pasaulinių vadų, remiant mokslus einančią katalikų jaunomę; c) tam tikslui reikia kuogrečiau išgyti Amerikoje kolegiją, Lietuvoje reikia šelpti einantį mokslus jaunimą: mūsų jaunimą rupintis pritraukti į J. Vyčių organizaciją; remti visoki katalikišką darbą Lietuvoje, nesikišant į politikos kintvireus. Uždavinių esant tiek ir tiek, juos atlikti galima tik darba pasidalinus, tik dirbant vienybėje, organizuotai, tiksliai per esančią ir nuolat stiprinamą katalikų vienybę Federaciją.

Referatą pabaigus Rezoliucijų komisijai įnešus, po trumpų diskusijų priimta tapo sekančioji rezoliucija:

Vakarinę Valstybių Liet. Katalikų Seimas sausio 7 d. 1923 metais apsvartęs dabartinę lietuvių tautos padėją ir matydamas.

1. Kad Amerikos Lietuvių jaunimas skęsta ištautėjimo bangose, užmiršdamas tėvų šventus idealus ir už tai nieko negaudamas,

2. Kad visokios rūšies išsigimę katalikybės ir tautos priešai organizuotai eina prie žmonių dvasios ardymo,

3. Kad Lietuvai, mūsų Tėvynei, sunkiausias kurimosi valandas dabar gyvenant, Dievo ir tikėjimo priešai organizuotai stengiasi iš šventos Lietuvos žemės padaryti bedievių šalį,

4. Kad tokios bedievių pastangos veda, patyrimui liudijant, prie Tautos išnaikinimo.

Nutarė ir pripažinti katalikų visuomenės Amerikoje svarbiausiomis dabarties veikimo priemonėmis, atmušant visas tautos ir tikėjimo priešų pastangas, esant:

1. Platinti Lietuvių Katali-

kų Spaudą organizuotomis įstaigomis, steigti Spaudos Draugijas;

2. Remti Amerikos ir Lietuvos katalikišką moksleiviją gausiomis aukomis;

3. Steigti Amerikoje, kaip galima greičiau Amerikos lietuvių kolegiją;

4. Raginti jaunimą dėtis prie Lietuvos Vyčių ir nuosirdžiai remti jų Organizaciją;

5. Nesidedant į Lietuvių partijų ginčus, remti visomis įsigomis Lietuvos katalikiškos kultūros darbą ir katalikiškas organizacijas;

6. Ir virš viso rupintis Amerikos Lietuvių Katalikų tarpe išauginti — tokią vienybę, kad nei vieno neįtraukto į Katalikų organizuotą vienybę nebeliktų.

IS MUSU CENTRO.

DAUGIAU STIPENDIJŲ MOKSLEIVIAM.

Moksleivių vajus iš palengva tejsigali. Iki šiol jau šios kolonijos prisiuntė savo aukos:

Referatą pabaigus Rezoliucijų komisijai įnešus, po trumpų diskusijų priimta tapo sekančioji rezoliucija:

Pagal centre esančių žinių be paminėtų kolonijų aukos dar buvo rinktos: Providence, R. I., Middleboro, Mass., At-

hol, Mass., Norwood, Mass., Worcester, Mass., Detroit, Mich., Pittsburgh, Pa. ir daugelyje kitų kolonijų, kurios jau atsiuntė pinigų. Galima tikėtis, rinks aukas ir toliau. Vos, kurios pradėjo dirbti, lai nepaliauja dirbti, iki kol nepasieks sau nusistatytos kvotos. Šio rudens kongresas neskysrė sumos, kiek iš viso norima per moksleivių vajų surinkti. Todel ir Centras nepasikirte kolonijoms, kiek kuri turėtų surinkti. Kolonijų veikėjai Federacijos ir Tautos Fondo skyrių susirinkimuose

lietuvi.

Fed. Sekr.

lai nusiskiria, kiek jie nori moksleiviams savo kolonijoje iš viso surinkti.

Kad ir mažutės kolonijos betgi galėtų sudaryti bent vieną stipendiją Lietuvos universiteto studentui, tai yra \$50.00. Jau kiek-tiek stipresnės kolonijos lai varosi bent prie \$100.

Tais pinigais jos gaudys stipendiją vienam Berlyno studentui, arba dviem Kauno studentams. Dar daugiau galinčios kolonijos lai varosi prie dviejų šimtų. Iš jų bus arba viena stipendija Amerikos, ar Rymo kolegijantui, arba dvi stipendijos Vokietijos studentams, arba 4 stipendijos Kauno studentams. Ir pagaliaus aukščiausia pageidaujama suma, tai \$300.00, tai yra viena stipendija Amerikos universitetui studentui, arba Friburgo (Šveicarijos) studentui. Kadangi čia svarbiausias reikalas gyvai liečiantis mūsų tautos ateitį, todėl tikime, kad nei viena kolonija nuo savo pareigų neatsisakys ir pridės savo dalį Lietuvos mokslui kelti.

Prieš Kalėdas Federacijos Centras išsiuntinėjo visoms katalikų draugijoms laiškus, prašančius parenti moksleivių vajų. Visų Lietuvos piliečių prašome draugijų susirinkimuose parenti tą mūsų prašymą: lai kiekviena draugija nors truputį prideda prie visuotino vajaus, o plyta prie plytos, visi bendromis pajgomis subudavosime tautos garbės rumus.

Kai kurios kolonijos del vietos sąlygų buvo priverstos atidėti vajų tolimesniam laikui. Žinoma, tai nedarys skirtumo. Kad tik nepranyktų šventas pasiryžimas parenti gražų darbą. Ar dabar, ar vėliau pavašio linkui bus atliktas darbas — bus vis viena. Kad tik neliktume skolininkais gražiam tikslui. Lai tad nelieka nei vienos mūsų kolonijos, ar draugijos, ar net pavienio lietuviu kataliko, kurie šio vajaus laikui liktų savo plytelės nepridėję.

Daug priklausys nuo organizacijos. Užtat telkimės visi į krivą, kad susitarus ir paturtę surinkti. Kolonijų veikėjai Federacijos ir Tautos Fondo skyrių susirinkimuose lietuvi.

Fed. Sekr.

VILNIJOS LIETUVIŲ GOLGOTA.

Iš lenkų pusės tai buvo netik toleruojama, bet kartais net paraginama. Nusiskundimas įvairiems direktoriams, inspektoriams nieko negelbėdavo.

Pavyzdžiui kad ir tokie pasielgimai buvo toleruojami: visur ant sienų vaikų prirašyta: lietuviai žydai, lietuviai — bolševikai, jau necituojant tokių išsitarimų, kurie dorų žmonių tarpe nevartojami. Beabėjo, ką vaikai girdi nuo savo mokytojų, tą, dar savo pridėję, atkartoja. Labai dažnai budavo: įbėgs lenkų mokyklos mokinys salėn per lietuvių pamoką, pasakys išsą įžaidžiančių žodžių virtinę, nesav balsu sureks, liežuviu patabaluos ir ir kiek galėdamas durimis sutrenks bėga kitan salėn tą patį atkartoti. Žuogus del tokio pasielgimo tik pečius sutrauki ir ką daugiau gali padaryti. Lenkai mokytojai paaiškina, kad jų mokiniai labai gražiai elgiasi, geriau už "chamiškus" vaikus.

Miniu šitūs — iš šimto panašių, — mažmožiūs, kad parodžius, kaip nežmoniškos apyvostovės reikėjo veikti, kaip demoralizuojantai tas veikė į mūsų moksleivių išsukiant joje keršto, neapykan-

tos ir kitus jausmus; bet drauge tai buvo graži mokiniam pamoka, kaip nereikia elgtis. Ir istikrųjų, kaip minėjau, mūsų jaunimas pasirodė dženteloniškai: visai ramiai, net su matoma dvasios didybe, žiūrėjo į tokius niekšiškus pasielgimus, į įvairius užkabinejimus, lojimus ir tiems panašius įžaidimus dažnai nekreipdavo net atydos; iš antros pusės — tokios apyvostovės nevienam jaunuoliui duodavo progos savęs paklausti, delko ir už ką jis kenčia, jis niekinamas, mušamas, jo teisės mindžiojamos, tėviški papročiai, gimtoji kalba išjuokiami? Delko vieni turi gražius, erdvius mokyklai rumus, visus patogumus, net gana dovanai knygas, sasiuvinius, drabužius, priešpiečių, o įsiai vargo vaikas — netik to viso neturi ir negauna, bet dar tenka nukentėti? Ir sau atsako toks jaunuolis bei jaunuolė: delto, kad įsiai yra lietuvis, tos vargingos Vilnijos šalelės sunus; delto, kad svetimieji jo žemę užvaldė ir visa tai daro, kad jo net dvasią pavergti, iš jo kalbą išplėsti.

Reikia tokiam jaunuoliui bei jaunuolei turėti prakliną dvasią ir stiprą budą, kad neatsižurint į tokius persekiojimus ir didelį vargą, nes dažnai pusbadžiam ir pusnuogiam, neturinčiam už ką knygyr ir sasiuvius nusipirkti — siekti mokslo, nenusiminti, net nepasiduoti lenkų pagūdai, kurie visokiais būdais apgund-

ne tik tėvų ir moksleivių tarpe, bet net prieglaudos vaikų tarpe, kad mestų lietuvių mokyklą ir prieglaudas, o persikeltų pas lenkus, kur bus jie visu kuo apirupinti: ir užlaikymu, ir drabužiais ir knygomis.

Ar tai mažai reikia tautinio susipratimo ir valios stiprybės, kad nepasidavus pagūdai, o pasirinkus vargą kelią? Su pagarba lenkiu galvą prieš anuos jaunus kankinius, kurie Lydos apskrity vėlnio išgalvotomis kanciomis kankinami, prieš tuos jaunus Vilniaus gimnazijos didvyrius, kurie lenkų pedagogų, studentų, aukštų valdininkų iš nuosavos buto su šautuvais, rapnikais, lazdomis gijami ir mušami ējo kaip didvyriams pidera, aukštyn iškėlę galvas su žvilgsniu į šviesesnę ateitį giedodami tautos himną; prieš tuos mažučius Vilniaus prieglaudų didvyrius, kuriuos begailėstingas žiaurus lenkas išdriso išmesti gatvėn, pagalius prieš tą visą Vilnijos jaunimą varge, skurdę prie sunkiausių aplinkybių persekiojant žiauram lenkui, siekia mokslo, apsišvietimo. Vilnijos jaunimas, augdamas del Tėvynės tokiame varge, yra didelės visų pagarbos vertas!

Tas vargas, tos kancios auklėja mums veikėjus, dvasią ir pasiaukavimą stipriai prisimenantis netik visokiemis pagūdais, bet tikrai ir tikrai savo dvasia pa-

gulditi už tėvynę!

Lenkai pagalios nutarė "paliuosuoti" Liet. Gimnaziją iš tokio vargo ir atsiuntė ultimatumą per 24 val. išsikelti su visais baldais, žifnom — gatvėn, nes mieste visi būrai buvo kareivių užimti. Dar pasisekė tofai mėnesių ultimatumo išpildymą atidėti, bet galų gale reikėjo kelti penkias klases į du mažučius kambarius. Bet lenkams rūpėjo ne gimnazijos perkėlimas, bet jos panaikinimas ir kai jie išvydo, kad gimnazija nepaisant tokių kliūčių rengiasi ir toliau gyvuoti, ėmėsi vėl knistis po mokyklos pamatais ir prikibę prie neva neatliktų kokių ten formalumų (viskas buvo įtvarko, tik lenkai ieškojo priekabių) vienu rankos mostelėjimu 1922 m. pradžioje uždare gimnaziją.

Sunku ir pasakyti, koki judosišką darbą ir lietuviams skriaudų mūsų "broliai" padarė! Tiesiog žmogus negali surasti žodžių, kaip tokį bjaurų darbą pavadinus. Liandies tarpe tas išsukė didelio nepasitenkinimo, pasibjaurėjimo, neapykantos. Visi siekė nepasiduoti, kovoti už savo teises. Savo vaikų nei nemane leisti lenkų gimnazijon. Prašymai, skundai, intervjencijos, klabenimai ējo visosna augstesnesnė įstaigoms, net pačiam Pilsudskui. Beabėjo — skundai buvo pasisųti ir kitų valstybių atstovams.

Lenkai iškišė aušrinę, pasididži-

kad neįvairius liandies į nusiminimą, kuri nustojus kantrybės galėtų griebtis jau visai kitokių priemonių savo teisėms ginti. Tiesa, gal netaip bijojosi sukilimo, kaip matė, kad tokiu būdu liandį taip toli nuo savės atgres, kad apie jos sulaukinimą negalės būti nei kalbos. Iš pradžios siulė leisti gimnaziją atidaryti su sąlyga, kad gimnazijoje mokytojus keli lenkai mokytojai, net direktoriu bus lenkas. Lietuviai, žinoma, su tokiomis sąlygomis nesutiko. Matydami, kad lietuvių atkaklumo neperlauž, pagalios davė leidimą gimnazijai gyvuoti, bet drange ir davė instrukcijas vietiniams valdininkams, kad jos veikimui kliudyti, kiek tik galima. Ir vėl kibo prie gimnazijos buto. Lietuviai nusisamdė privatinį kun. Dekano namą, iš kurio pasisekė su dideliu vargu išprašyti kareivius. Dabar manė: galai gimnazija sau ramiai dirbti. Bet ilgai nelaukus gaunama nuo Apskr. Viršininko raštas, kad gimnazijos butas rekvizuojama Kinematografui ar kitam kokiam galui. Ir čia vėl kiek buvo vargo ir darbo, kol atsikratyta nuo šito pasikesinimo. Dabar švenčionyse Lietuvių Gimnazija gyvuoja, bet, žinoma, bemaž kasdien tenka pergaleti vis naujas lenkų statomas kliūtis.

(Bus daugiau)

SĖJIKAS

TAUPUMAS IR ISLAIDUMAS.

Sausio 24 dieną pasibaigė 8. Valstybės nacionalė taupumo savaitė. Vyriausybės organai ir patriotinės organizacijos ragino gyventojus būti taupiais. Ragino visur ir visuomet taupyti pinigus. Sakė, taupumas yra viena svarbiausių dorybių.

Tuo pat laiku iš Washingtono parėjo žinių, kad pernai Suv. Valstybių gyventojai depozitais bankose sutaupe pusantro biliono dolerių.

Tai graži suma. Tačiau jį kur kas mažesnę už pačios vyriausybės išlaidas. Gyventojai pernai sutaupe pusantro biliono, gi vyriausybė tuo pačiu laiku išleido pusketvirtą biliono dolerių. Tas išlaidas skyrė kongresas.

Žymesnėji dalis tų išlaidų yra gyva, būtina reikalinga. Bet graži dalis yra tokia, kurios galima apsieiti.

Tai pripažįsta net finansinis-ekonominis ekspertas Hinman, kurs paduoda įdomių raštų Chicago laikrašty Herald-Examiner.

Ypač jis daug stebisi pastaruoju kongreso žemesniųjų rūmų paskyrimu 56 milijonų dolerių upėms ir prieplaukoms. Angliškų spanda tą paskyrimą vadina "pork barrel," ty, kiaulienos statinė.

Lydimieji angliškų laikraštų kelia didį triukšmą prieš tokį be atodainos pinigų aikvojimą. Pirmo karo tam tikru kongresas skirdavo arti 40 milijonų dolerių. Bet šiaudie ta suma pakelta, nežinurint pokarinių sunkių laikų.

Mokestinis kaip pavieniai žmonės, taip visoks "busines" spaudžiamas. Bet kongreso atstovai į tai neatsi-

žvelgia.

Hinman nurodo, jog pradėjus 1880 metais Suv. Valstybių gyventojų skaičius iki šiol pasidvigubino. Bet vyriausybės apmokamų valdininkų ir darbininkų skaičius šiandien yra penkis kartus didesnis, negu 1880 m. Ukio departamentui 1881 metais užteko 50 tukstančių dolerių išlaidų per metus. Šiandien permaža jau 35 milijonų dolerių.

Visur visi šaukia, kad vyriausybė per daug išlaidi. Nespaėjama mokesčių sumokėti, kad tuo juos ir išleidžiama. Ir nežinia, kas turės įvykti toliaus.

DELKO BRANGIOS ANGLYS.

Kad anglis Suv. Valstybės labai brangios ir jį čia neperdaugiausia, tai pastaromis dienomis susekta dar viena priežastis.

Be galo daug anglių išvežama Kanadon. Ir tos anglis tenai pigesnės, negu pačioje Suv. Valstybės.

Tai didžiai įdomus dalykas. Čionai visas laikas kaip kietu, taip minkštu anglių trūksta. Gi apie jį brangumą negali but nei kalbos.

Tas klausimas tomis dienomis pakeltas kongrese. Michigano valstybės atstovas Brennan įdavo jau rezoliuciją. Klausia atitinkamų autoritetų paaiškinti, delko taip daug anglių pigiai siunčiama Kanadon, kad tuotarpu to kuro trūksta savo šaliai.

Tan klausiman atsakymas labai lengvas. Jei čionai anglis bus ne daugiausia, tai anglių spekuliantams geriausia proga didinti anglis kainas. Delto, Kanadon siunčiamos anglis, idant būtų ga-

lima labiau plėsti savo šalies gyventojus. Tai koks "business" ir kokios biaurios sukybės. O juk taip neturėtų būti.

VAIKAI IR DARBAS.

Suv. Valstybių Kongresas iki šiolei neranda priežasties uždrausti vaikams darbą. Delto, šioj šaly milžiniškas skaitlius neprianglių dirba dirbtuvėse, ofisuose ir kitose įstaigose. Tie visi vaikai turėtų lankyti mokyklas. Bet taip nėra. Kapitalistai juos išnaudoja. Nes vaikai daugel vietose atlieka suaugusių žmonių darbą ir pigiai apmokami.

Visose atskiriose valstybėse, su maža išimtimi, visi vaikai iki 15-16 metų turi lankyti mokyklas. Būtinai turi baigti nors pradinį mokyklų kursą. Tačiau praktikoje taip nėra. Daugelis vaikų nebaigia nei penkių pradinės mokyklos skyrių ir jau eina dirbti.

Federalės valdžios statistika rodo, kad Suv. Valstybės kas metai arti pora milijonų vaikų, nebaigę pradinės mokyklos, eina darban.

Valdžios organai mėgina susekti to priežastį. Pagaliau patyrė, kad už tai kalta šaly palaikoma sistema, kuri leidžia vaikams dirbti įvairiose darbo įstaigose.

Visuomeninio gyvenimo žinovai tvirtina, kad ta sistema yra baisiai kenksminga Suv. Valstybių nacijai. Nes kas gi iš tokių vaikų, paskui darbininkų, kurie nebaigę nei pradinį mokyklų. Toki nemokšos niekam tinkami. Negali but jie geri ir piliečiai. Nes jie mokyklose neįmoko gerbti šalies valdžią ir įstatymus. Toki paskui lengviausia pasiduoda radikalų propagandai.

1920 metų statistika rodo, kad tais metais Suv. Valstybėje jaunimo nuo 5 iki 20 metų amžiaus buvo 33,250,870. Iš to skaitliu tas pačias

metais mokyklas lankė 21,373,775. Kurgi kiti buvo? Dirbo sulaukę 13—14 metų amžiaus.

Pastaraisiais laikais Kongrese darosi vis stipresnis sentimentas, jog laikas būtų vaikams darbą uždrausti federaliu įstatymu.

Be abejonės, tai bus atlikta. Tačiau dar turės užimti gražaus laiko. Nes vaikų išnaudojant kapitalistai nebemiega.

GARY IR 12 VAL. DARBAS.

Tomis dienomis New York'e paskelbta neįtikėtinų žinių. Kapitalistas Gary atsivertė. Tasai, kurs visas laikas ir dar neseniai skaitėsi vienas didžiausių organizuoto darbo priešų, dvilikos valandų darbo šalininkas, skelbia darbininkams užuojautos. Gi įdomiausia tas, kad jis darbuojasi pilno ir geležies dirbtuvėse panaikinti 12-os valandų darbą.

Argi tai ne stebėtinas "United States Steel Corporation" galvos atsivertimas?

Zinančiam dalykus čia nieko nėra stebėtina. To reikalauja visuomenės sentimentas. Jį verčia tai daryti kiti kapitalistai. Nes ilgos valandos darbo dienoje, tai praeities reikalas. Pasaulis progresuoja.

Ivyko susirinkime.

Pasak New Yorko laikraščio, andai "United States Steel Corp." direktoriai turėjo susirinkimą. Pirmininkavo Gary.

Susirinkime jis mėgino įrodyti, kad dvilikos valandų dienoje darbas vieton pelno nėra nuostolius. Pačiai korporacijai. Nes dėl ilgų darbo valandų produkcija nesididina, bet mažinasi. Kadangi kiekvienas darbininkas, trumpiau dirbdamas, turi daugiau geros valios, daugiau energijos ir todėl gali atlikti

ilgos darbo

valandos darbininką tiesiog pribloškia.

Sunkus darbas.

Gary visų pirma mėgino įrodyti, jog sunkius darbus dirbanti žmonės privalo dirbti trumpas valandas.

Jis sakė:

Teisingo ir žmoniško visuomenės darbininkais apsiėjimo klausimas turi but vienas svarbiausių. Tas turi nuolat stovėti pirmoje vietoje. Su tuo klausimu yra tampriai susijusi visuomeninė nacijos problema ir pati darbininko gyvenimo dorinė pusė.

"Su darbininkais visur ir visuomet turi but apsieinama teisingai ir žmoniškai. Kas link pačių darbo sąlygų, tai visų pirma turi but jos atvargios, kaip moraliai, taip materialiai, ir protingai sustatytos.

"Jei darbas yra labai sunkus ir nepertraukiamas, tai darbo valandos būtina turi but trumpos. Bet jei jau turi but ilgos, tai darbas turi but su ilgesnėmis pertraukomis. Darbininkams reikalingas atsilėsimas."

Tyrinėjimai.

Šiais laikais tos korporacijos pilno dirbtuvėse jau vedami tyrinėjimai trumpesnių valandų darbo klausimu. Nežinia, kuomet jie baigsis. Tačiau pat nežinia, ar jie duos gerų rezultatų. Bet jei Gary, patisai galvas stovės už palengvinimus darbininkams, tad tie palengvinimai bus ir įvykinti.

Gary direktorių susirinkime išpažino, kad ne vien jį pats asmeniškai priešingas ilgoms darbo valandoms. Bet prieš tai stipriai nusistatęs ir visuomenės sentimentas.

Tai ypatinga žinia vargdie- niams darbininkams.

BIZNIERIAI GARSINKITES "DRAUGE"

Dabar, gyvenimo ukanoje, po tiek pergyventų audringų laikų, kurie man iščiulpė netik jėgas, bet sielą sudilino, nervus suardė, padarė mane man pačiam nesuprantamą... važiuoju ir užjuriu šalį, kame noriu rasti ramią poilsui ir darbui vietą. Noriu atgimti, vėl buti sau žmogumi!

b) Vokietija kryžkely.

Tamsta pasakei tiesą, kad Vokietijai yra skirta ilgus metus vargas vargti...

Bet šitas mane kaip vokiečių ir Europos gyventoją ne tiek jau bangina. Mane daug daugiau ima baimė, kad vokiečiai ir išvargę šitą vargo laiką, paliks vėl sielos vergais, kaip buvo ir iki šiol! Kad jie neįstengs suprasti, kas jos ir vargų verpetus įstumė, arba ir suprastė nemokės ar nenorės klaidos pataisyti... Tada, tada dar didesnis vargas juos turės ištikti, kuriame jie žus, amžinai žus! Ir netik jie. Su jais drange impuls ir vargų verpetus visos Europos šalys, žus Europos kultura ir civilizacija... ir... Europa gali sulaukti, pasaulio tautų lopšio — Azijos apgailėtino likimo, — gyvenimo mirties agonijoje...

c) Kaip vokiečiai buvo auklėjami.

Turiu Tamstoms prisipažinti, kad buvau didelis vokiečių tautos patriotas ir maitinau savo sielą tuomi, ką ir visa vokiečių tauta su Kaizeriu priešaky.

Kaip-gi kitaip. Nuo pat jaunaisių mano gyvenimo dienų, kada aš pir-

RUSIJOJE PROHIBICLIJA PANAIKINAMA.

Bolševiškoje Rusijoje nuo caro laikų buvo užsilikusi prohibicija. Bolševikai ją palaikė. Bet pastaraisiais laikais įsitikino, kad prohibicija ne vien neduoda šaliai naudos, bet dar daug bloga. Delto prohibiciją panaikina. Degtinė buteliais bus pardudama. Turės 20 nuoš. alkoholio.

Už prohibicijos panaikinimą stovėjo šie stiprūs argumentai:

1. Penkioliką nuosimčių visuomenės jėgų valstiečiai kas metai suvartodavo "samogonos" (naminės degtinės) gaminių. Delto viena dalis rusų visuomenės visuomet buvo girta.

2. "Samogonka," turinti asatonių kazokų pulkų spėką, gaisino rusų liaudies sveikatą ir puldė karakterį.

3. Valdžia tuotarpu neteko milžiniškų sumų mokesčiais.

"POGROMAI" ODESOJE.

Iš Londono praneša, kad Odesoje tomis dienomis įvyko baisūs žudų "pogromai." Žydai žudyti, jų krautuvės plėštos. Raudonoji karinomenė negalėjo ar nenorėjo žudynių sustabdyti. Apie 40 žmonių nužudyta.

ANGLIŲ PRODUKCIJA.

Statistikų komisija (geological survey) iš Washingtono skelbia, kad pirmomis trimis šio sausio savaitėmis labai daug anglies iškasta S. Valstybės. Sako, nei vieneriais metais tuo pačiu laiku to nebuta.

Minkštosios anglies iškasta 11 milijonų tonų, gi kietosios — 12 milijonų.

Nežiurint to, visokios rūšies anglis yra brangi. Laimė, kad šimet žiema lengva. Kitaip daugelis vargšų žmonių turėtų šalti.

ILLINOIS VALSTYBES PRAEITIS.

Vasario 10 d., 1763 metais Paryžiuje pasirašyta sutartis. Pagal tos sutarties šiaandieniniai Illinois valstybės plotai Prancijos pavesti Anglijai.

Per aštuonias dešimtis metų šiaandienės Illinois valstybės teritorija skaitėsi Anglijos kolonijos dalis. Nuo 1606 iki 1671 metų buvo Virginijos kolonijos dalis. Tais metais Prancija su indionais padarė sutartį ir valdė teritoriją iki 1763 metų.

Anglų valdžią čionai panaikino 1778 metais George Rogers Clark. Bet pirm to, Illinois teritorijoje anglai kiauariai įdėjojo čia savo įtaką. 19-ojo šimtmečio pradžioje teritorijoje apsigyveno daugelis anglų ukininkų. Vienas iš tų anglų buvo Morris Birkbeck. Jo pasidarbavimu suorganizuota čia pirmoji žemdirbių draugija. Apie 1818 m. Birkbeck partraukė 400 ukininkų anglų daugiau ir juos apgyvendino.

Tarpe 1818 ir 1865 m. anglai daugiau knygų parašė apie Illinois, kaip patys amerikona. Svarbiausia iš tų anglų knygų, tai "American Notes." Ją parašė Charles Dickens, anglas novelistas. Kur šiaandien stovi miestai Cairo, tas novelistas per agentus ten pirkto žemės. Atvykęs Amerikon, savo pirktą žemę rado vandenių apsemtą. Taigi ir tais laikais buta šelmų. Dickens tai visa aprašo.

Pirmasis Illinois teritorijos cenzus (gyventojų sąrašas) atliktas anglų 1767 metais. Pasirodė yra apie 2,000 gyventojų. Iš jų dalis buvo negerų (juododžių).

Anglis pirmkart Illinoisie atrado francūzai 1679 metais. Tačiau anglų produkciją kiek vėliaus pradėjo anglai.

SKAITYKIT IR PLATINKIT "DRAUGĄ."

KAPITALISTŲ VOTIS

Ižanga.

Gražus rugsėjo mėnesio pavakarys. Vienas iš tų, kuomet iš po apdrėkusio oro skraistės, prasiveržė tartum naujos vasaros žvilgsnis. Saulutė tyroje oro erdvėje skaisčiai šviečia, nors dar šildo savo aukšniais spinduliais, bet jau nekepiną — rengsi vakaro gulio...

Vėjalis švelniai glostęs keleivių veidus ištisą dieną, tartum kiek aštrėja. Atlantiko vandenyno bangos vis garsiau ir garsiau, skardžiais akordais gieda jūros sutartinę...

Didelis okeano laivas, priglaudęs savo prieglobstin virš tukstančio žmonių, tartum milžinas koksai, eina rugtynėmis su jurių bangomis ir pergaldamas jas, plaukė tolyn ir tolyn į naują pasaulį... Jis plaukė iš tos senutės pasaulio šalies, kuri ir šitą naująjį pasaulį surado, davė jam sielą ir kūną!

1. Juros keleivių tarpe.

Dauguma keleivių laivo viršuje. Tik moterys su mažais vaikučiais nesijaučia ramiai. Joms, kad ir nedidelės bangos, svaigina galvas.

Keleiviai vaikščioja, šnekučiuoja, jaunieji net dainuoja ir žaidžia. Bendrame keleivių upo sukury, jauties it namuose. Tartum kokio nors nedidelio

pajurio miestuko gužta. Čia yra įvairiausių žmonių: tautybės, luomo, užsiėmimo, amžiaus ir tikybės.

Čia, bendron laivo šeimynon susirinko Lietuvos, Lenkijos, Čekijos, Vengrijos, Vokietijos, Belgijos, Prancijos ir Anglijos sunys. Matai kataliką ir ateistą, Liuterio pasekėją ir Izraeliaus sunų, laisvamanį ir vienuolį...

Viename bury maišosi pramonininkas ir darbininkas, amatininkas ir kunigas, inteligentas ir bemokslis.

Laivas, kelionė, o gal ir kelionės priežastys ir jos tikslai visus suartina. Nors kalba, išsilavinimas ir budas dar didelio skirtumo, bet visų daroma pastangos tas kliutis pergalėti, vienas kitą suprasti ir pasikalbėti. O kalbos yra tiek ir tiek.

Žmonės su įvairiausiais skirtumais minčių, budo, pasaulėžiūros, žinojimo ir k., suėina į vieną kuopą spręsti gan painius gyvenimo klausimus, dalintis savo mintimis ir įsitikinimais. Ir įdomu ir naudinga žmogui buti šitokioje draugijoje! Nuobodžiui vietos nėra...

Ties laivo viduriu, toje vietoje, kame mažiausia jaučiama supimo susispietęs gan didokas keleivių burys. Čia pakankamai kalbančių ir klausančių, nors pastarųjų skaičius visgi didesnis.

Kaipo daugiausia keleiviams supantama, vartoja vokiečių kalbą.

Pirmas pradėda kalbėti DeKastro kreipdamas į Šulcą.

Pirmasis laibas, vidutinio ūgio brunetas, o antrasis augalotas, bet dar ener-

gingas, drutas, blondinas, vyras inteligentinės išvaizdos, kurio veido bruožuose matosi daug patyrimo ir dar daugiau ir daugiau užgrudintos valios.

2. Klausimai p. De Kastro.

(Į Šulcą). Kaip patyriau, Tamista iš Vokietijos. Sakyk gerbiamašis, kodel Tamista dabar, kad karo ir jo pasekmių suvargintai vokiečių šaliai, taip reikalingos jėgos ir patyrimo, Tamsta savo jėgas ir žinias ne tėvynės aukoji, o vėži į tolimą užjuriu šalį, į tą biznio ir dolerių šalį, kuriai Europa krauju ir asaromis papludusi, buvo priversta savo aukso ir turtus išmaintyti į pilno ir švino gabalus.

Kuri tiek daug pelnė iš pasaulinio karo audros, kad jai net jos turtų našta persunki darosi, net auksas jai darosi nemalonus. Tamsta gi dar jai ir savo jėgas rengiesi dovanoti!

Tuotarpu, Vokietija karo naštos prislegta ilgiems metams yra reikalinga begalo daug jėgų ir darbo, kad likvidavus karo pasekmes. Vokietijai Tamstos jėgų netekus, prisiels ilgai, bent vieną kitą dieną vargas vargti.

3. Kalba p. Šulce apie Vokietijos padėtį.

a) Kodel važiuoja Amerikon.

Taip, aš iš Vokietijos ir vokiečys. Vokietijoje praleidau didesnę pusę savo gyvenimo dienų, jai paaukavau geriausias ir linksmiausias valandas — mano jaunystę...

BLAIVYBĖS DIRVA.

DAR KELI ŽODŽIAI PRIE DO NEFANATIKUI PASITEISINIMO.

Daugiausia ginčų kyla per neatitinkamą supratimą vieno kito žodžių ir sakinių. Dabar matau, kad mano išsireiškimas, kad visai netinka "B. Dirvai" talpinti straipsnius apie sugrąžinimą alaus ir vynu, Nefanatikui atrodo bukas noriu, "kad pilnieji blaivininkai būtų užklijuoti etc."

O mano mintis buvo šitokia ir dabar negali būti kitokia, kad Nefanatikas patsai tikrai nori, kad sugrąžintų alus ir vynu — tai tikrai būtų norėjimas, kad užduotų paskutinį smūgį abstinencijai; pati prohibicija yra padariusi didį smūgį pilnajai blaivybei, nes kaip man yra pranešama, kad kai kurie padariusieji blaivybės prižadus ant viso amžio, jau patys pradėję dirbti monišine ir gerti, tai kas būtų jei sugrąžintų taip vadinamuosius lengvuosius svaigalus, po kurių skraiste būtų labai lengva išdirbti ir smarčiau. Bet dabar, jei Nefanatikas tą patį reiškia kaip raštu išreiškia, tai matau, kad ir tuomet jis išreiškia tik kaip parodymą istorijos, kas dabar darosi valdžioje. Nes dabar aiškiai pasakė: "Nenorime nei alaus arba vynu grąžinimo. Tegul tie alkoholiniai gėralai prasmenga." Tai gi kas kita. Negalima labai stebėtis, kad buvau iš dalies užsikirščiavęs ginti abstinenciją, nes man teko girdėti iš burnos inteligento, kad "abstinencija būtų vien absurdas ir daugiau nieko," tai tas trupučių per daug! Tarp abstinencijos ir prohibicijos vis tiek yra nemažas skirtumas, nes abstinencijos grynas tikslas apsvietas, įtikinimas visu, kad kiekvienas asmuo pažindamas gerai blėdingumą svaigalų mestų juos iš savo valios, be jokios prievartos jų atsisakė, ir nei vieno nereikėtų priversti, kad atsisakė, kaip kad daroma prohibicijoje, prohibicija pati taptų be naudos. Taigi, pagalvokime bent valandėlę, ar galima ab-

stinencijos straipsnius užvartinti per daug nuobodžiai, jei tai yra tikrai mokslo šaka, kuri reikalauja ypatingo pasisąscentimo ir nuolatinio studijavimo? Tikrai užsikirtėlis gali vadinti tai nuobodumu. Tie mokslo vyrai, kurie po trisdešimties ir keturias dešimties metų šią mokslo šaką be paliovos tyrinėjo, niekuomet nevadins jos nuoboduliu! Ir šitas išsireiškimas beabejo nutrauks šalin nuo skaitymo kai kuriuos mūsų ir taip prie skaitymo "Blaivybės Dirvos" užsikirtusius asmenis. Tai dabar sakyk ar tinka "Blaivybės Dirvai" tokie straipsniai?

Blaiv. Susiv. Dvas. Vadas
Kam. P. Saurusaitis.

1 AMERIKOS LIETUVIŲ VISUOMENĖ.

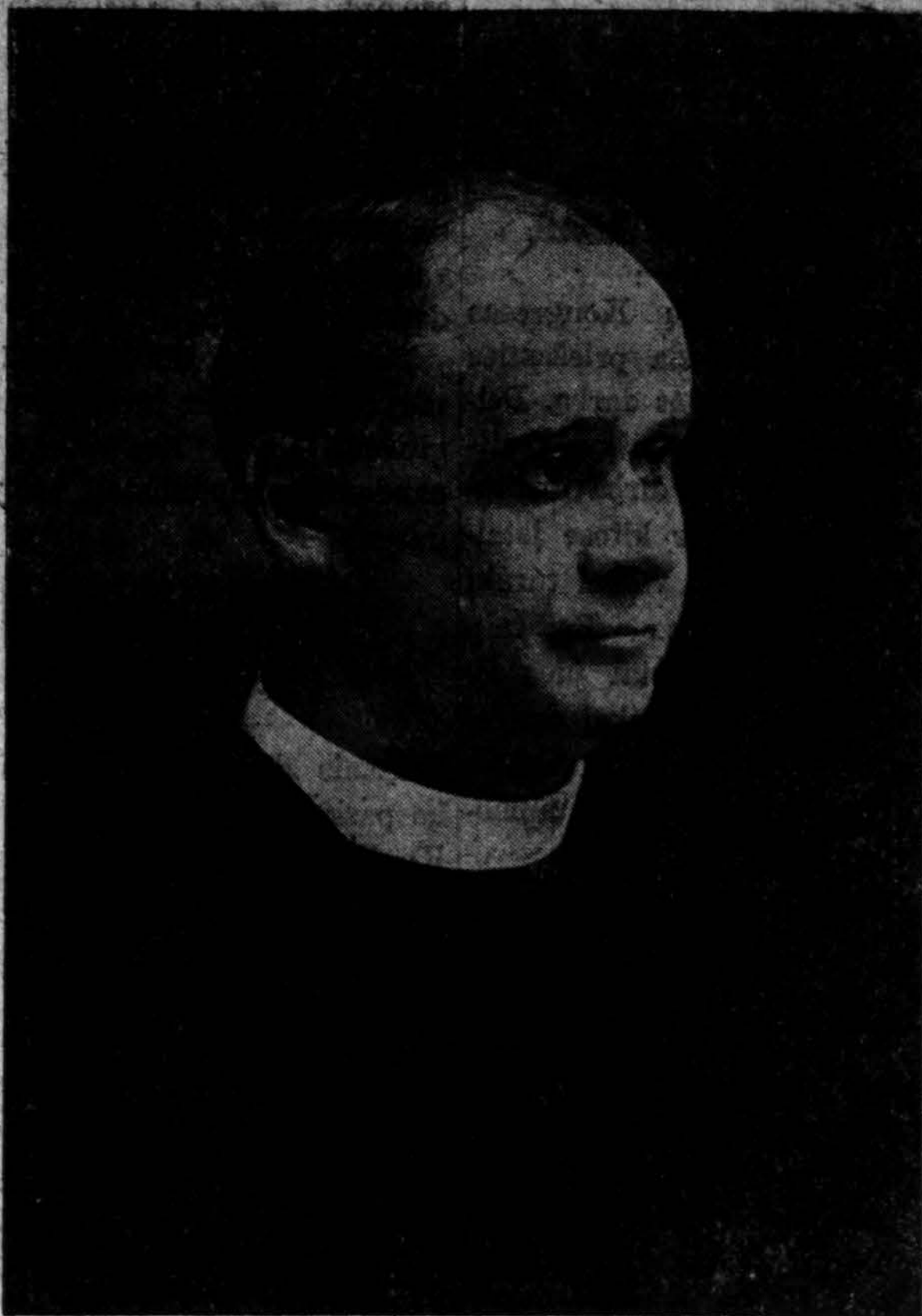
Kuomet Europos didžiosios valstybės, nors kraugelingų rungtynių iškankintos, vis dar nerimo, o Rusijoje įsistūbavusi bolševizmo banga norėjo praryti visą pasaulį. Jūs staiga išgirdote, kad tėvynė Lietuva iškėlė Laisvės vėliavą, kad Jos jaunuolių pulkai sustabdė ir sutriuškino tą baisiąją bolševizmo bangą, išvijo bermontininkų bandas ir atrėmė lenkų dvarponių legionus. Ištikrųjų tai milžiniškas darbas. Čia reikėjo galingas ugnies, kuri uždegtų išvargintą lietuvio sielą, kad jis akymikšniu milžinu taptų ir visa kas tik jį slėgė nusikrafytų.

Gerbiamieji Amerikos Lietuviai! Ar Jūs pagalvojote, kas gi buvo toji ugnis, kas uždegė visą Lietuvos visuomenę, kas vedė ją į kovą už savo šalies laisvę? O toji ugnis, tieji vadai, turėjo būti be jų nieko būtų neįvykę. Tai kas gi jie? Buvo tai daugumoje katalikiškoji lietuvių besimokinanti jaunomenė, ateitininkai. Jie buvo ta Laisvės ugnis, kuri sukėlė visą Lietuvos visuomenę, iš jos lūpų galingas šauksmas ir kovą už šalies nepriklausomybę paplito po plačiąją Lietuvą, jie pirmutiniai atstatai

savo jaunas krutines priešų gaujoms ir jas sustabdė. Šiandien kritusių kovose ateitininkų kapais Lietuvos žemelė nusagstyta, jų krauju Lietuvos laukai nulaistytą. Šmuku išvardyti tas anks, kurias ateitininkai sudėjo Lietuvos laisvės aukuran. Gana bus priminus tik dalelę ateitininkų, kaip leit. Sidarvičių, leit. Kumpių, leit. Raubų, leit. Styrų, leit. Stepulionių, Vyr. leit. Adomonių, leit. Tiškų, leit. Kasperavičių, St. Seimo atstovų leit. Antaną Matulaitį, Vincą Dovydatį, Ambrazavičių, Klimavičių, leit. Telksnį, paguldžiusius savo galvas dėl Lietuvos nepriklausomybės, kad nors kiek įsivaizdavus ateitininkų darbą Lietuvos gyvime.

Bet dar atminkit, kad visas kultūrinis katalikiškas judėjimas ir jo laimėjimai taip pat daugiausiai eina ateitininkų dėka. Šiandien ateitininkai skaito savo eilėse virš 4,000 organizuotų moksleivių ir kelis šimtus organizuotų studentų. Aišku, kad tai galinga pajėga, kuri gali begalinei daug padaryti, reikia tik duoti jiems galimybės sekmingai baigti mokslus, kad tinkamai juo apsišarvavę, galėtų gyvendinti taip brangius visiems katalikams siekius, kuriuos jie užsibrėžė t. y. Visa Atnaujinti Kristuje. Ir štai šitą moksleiviją bei studentiją iškovojusi Lietuvai nepriklausomybę, apėjus kovoms, vėl griebiasi knygos ir visu smarkumu metasi mokslan, kad juos išėjus drąsiai stoti kultūrinės kovos visose gyvenimo srityse. Bet šie moksleiviai ir studentai tai daugumoje lietuvių varguolių sunų, palikti patys sau ir pragyvenimui rupintis ir mokslus eiti. Daug del to gabių jaunuolių pakerta savo sveikatą, dar nepažįdus, pumpurėlio nesumetus, ir jie, daug žadėję, daug pasiryžę padaryti, lieka tik savo ir visuomenės sunkenybe. Ta sunki padėtis ypatingai pasijautė įsikurti Lietuvoje savam universitetui, suplūktus jį skaitliniams ateitininkų buriams aukštojo mokslo eiti. Čia jie kenčia visus gyvenimo trūkumus: badauja, gyvena kažkokov už šalies nepriklausomybės palapinėse ir tt. Dabėl paplito po plačiąją Lietuvą, jie pirmutiniai atstatai

šį gali vien svajot apie mokslą. Visi šie studentai ir moksleiviai pasiryžę, jokių kliūčių neatbojant siekti aukštojo mokslo. Gerbiamieji Amerikos Visuomenė! Tu daug savo gausiomis aukomis sušelpi, jau dang tu Lietuvai įvairios srytyse padėjai, bet atmink, kad šie besimokinanti Lietuvos jaunomenė ateitininkai Tavo pagalbos ypatingai reikalinga. Atmink, jeigu Lietuva turės skaitlingą būrį išėjusių mokslus katalikų inteligentų, tuomet jos jokios gyvenimo audros nemubloks, tuomet jį bujos ir žydės — gražios ateities susilauks. Taigi paremk savo ateitį. Patys ateitininkai turi įsisteigę savo Susisėlpimo Fondą, kuris rūpinasi ateitininkų šelpimu, kurian jėna jau baigusiujų mokslus ateitininkų, dabar rimtų visuomenės darbininkų. Tai gi kas tik galit teikites siųsti

KUN. KAZ. URBONAVIČIUS.

ALRK. Federacijos ir Tautos Fondo pirmininkas, įžymus visuomenės darbuotojas, įžymiausias lietuvių poetas Amerikoje, talentuotas rašytojas, Šv. Petro Liet. R. K. parapijos, South Boston, Mass. klebonas, parapijonų ir plačiosios lietuvių visuomenės labai mylimas.

Jo parapijos aprašymas šiandien telpa "Drauge" 5-me puslapy.

la. Visi šie studentai ir moksleiviai pasiryžę, jokių kliūčių neatbojant siekti aukštojo mokslo.

Gerbiamieji Amerikos Visuomenė! Tu daug savo gausiomis aukomis sušelpi, jau dang tu Lietuvai įvairios srytyse padėjai, bet atmink, kad šie besimokinanti Lietuvos jaunomenė ateitininkai Tavo pagalbos ypatingai reikalinga.

Atmink, jeigu Lietuva turės skaitlingą būrį išėjusių mokslus katalikų inteligentų, tuomet jos jokios gyvenimo audros nemubloks, tuomet jį bujos ir žydės — gražios ateities susilauks. Taigi paremk savo ateitį. Patys ateitininkai turi įsisteigę savo Susisėlpimo Fondą, kuris rūpinasi ateitininkų šelpimu, kurian jėna jau baigusiujų mokslus ateitininkų, dabar rimtų visuomenės darbininkų. Tai gi kas tik galit teikites siųsti

Kun. Dogelis, Studentų Ateitininkų Sąjungos Pirmininkas,

J. Petrusaitis, Moksleivių Ateitininkų Organizacijos Pirmininkas.

J. Leimona.

NORI BUT PREZIDENTU.

Žinomas Detroito milijonierius, automobilių gamintojas, Henry Ford, nori but Suv. Valstybių prezidentu.

Prezidento rinkimai įvyks 1924 metais rudenį. Taigi, yra dar gražaus laiko. Tačiau Fordo šalininkai išanksto organizuoja galingą politinę organizaciją ir jau pakeliamą akciją.

Apie 7,000 darbuotojų pašaukta vesti kampaniją. Jie įvairiuose miestuose kuria politinius Fordo klubus. Tie klubai ruošia dirvą platesti jam veikimui.

Bet iki šiolei niekam nežinoma, iš kokios partijos Ford nori but kandidatu. Kai kas tvirtina, jog jis mėgins kandiduoti iš republikonų partijos. Bet jei negaus nominacijos, pereis demokratų pusei. Bet jei ir demokratais apsiivilų, Ford pasiūlytų bepartyviu kandidatu.

Henry Ford yra populiaris tarpe darbininkų. Bet reikia žinoti, kad sekantis Suv. Valstybių prezidentu bus išrinktas tas kandidatas, kurs skaitysis "šlapias," kurs stovės už asmeninę gyventojų laisvę.

Apie tai negali but dviejų nuomonių.

Ukėn.

perniai.

Pirmi dvylikos mėnesių S. Valstybėse buvo 340,838 indonai. Bet šie yra 340,917.

Nors pasidauginimo skaičius visai mažas, bet tas indonams svarbus dalykas.

NIEWIADOMSKI KALEJIME.

Kituomet iš Varšavos pranešta, kad žinomas žmogūdis Niewiadomski, kurs Varšuvoje nužudė lenkų prezidentą Narutowicz, teismo pasmerkėtas miriot ir sausio 10 dieną bus nugalabintas.

Pareina žinių, kad Niewiadomski kalėjime sau sveikas rašo "atsiminimus." Teismo ištarmė tomis dienomis (sausio 24) pasiūsta teisingumo ministeriui Makowski. Pastarasis ištarmę įduos prezidentui.

Pažymima, kad nuo prezidento prigulės žmogūdzio likimas.

Nebūtų stebėtina, jei žmogūdis būtų palikuosutas. Atsiminkime, kad jis veikė endekų nusistatymo vedamas. Lenkai nužudę prezidento užsiginą. Sako, jis buvo išrinktas ne lenkų, bet tautinių mažumų.

Ukėn.

INDIONŲ SKAIČIUS NEINA MAŽYN.

Dr. Higley iš Chicago, vienas iš darbuotojų globoti Amerikos indionus, tvirtina, kad pasiremiant pagaminta statistika šmet indionų skaičius pasirodo didesnis, negu

Jei nori augščiau lavintis lietuvių rašyboje, nusipirk "Literatūros Teoriją" vadovėlis augštesniosioms mokykloms. Parašė K. Bizauskas Kaina 60c.

Draugas Pub. Co.
2334 So. Oakley Ave.
Chicago, Ill.

"Blaivininkų Himnas"

MIŠRIEMS BALSAMS, PORTEPIJONUI IR VARIO INSTRUMENTAMS PRITABIAINT.

KOMPOZICIJA Č. SASNAUSKO

Prišikite paštos ženklais už 22 centų

Džiaugisite šia skambią daina.

ADRESUOKITE ŠITAIP:

"Blaivininkų Himnas"

41 Providence Str.

WORCESTER, MASS.

PIRMAILĖ-KIVIRČIŲ PRIEŽASTIS IR TAIKOS SĄLYGA.

(Užbaiga).

Ketvirtasis žvėriškųjų geidulių šaltinis, alkoholio įtaka pliečiamas, tai pavydas. Jo pirmų pirmasis organizatorius, tai patsai Liucipieris, kuris gundė Lietuvą, pirmąją žmonių motiną; ir tuo mi įsteigė visų kivirčių ir vaidų pragūmą. Jis ir dabar piestu stoja prieš abstinenciją, ir stengiasi visomis pragaro jėgomis atitraukti žmones nuo skaitymo ir apsvietimo; kad kartais jie neįsitikintų kas tai yra alkoholis. Kas gi nematyti, kad tai jo darbas buvo, kuomet mūsų tėvynėje laike rinkimų atstovų Seimam? Skaitome "Darbiukinė", kad socialistai dar sutvėrė visoje Lietuvoje būrius mušeikų ir švilpikų, kad neleist kalbėti mifinguose (susirinkimuose) krikščionių demokratų kalbėtojams. Tai ar neaiškus dalykas; kad jie taip elgiasi tik su tuomi tikslu, kad Amerikos lietuvius atgrąsinus nuo tėvynės šelpimo, ir tokiu būdu bolševikams jį tektų? Šalin su tokiais Lietuvos išgamomis! Pasi-

stengkime visomis spėkomis pliesti mūsų tėvynėje abstinenciją. Pamatysime kaip ji išguis iš savo tarpo visus nedoriausius priešius!

Labai sunku atskirti tuos žvėriškuosius geidulius vieną nuo kito, ypač kuomet juos matome po įtekme alkoholio, nes jie atrodo kaip virkščių pradalgė. Taigi pentkasis žvėriškųjų geidulių šaltinis, tai rustybė arba piktumas, kuris vadinasi geismas ar troškimas atkeršyti artumui. O kaip sunku jį be abstinencijos apmalyti! Nes žiūrėk į piktiurną kaip daužo brangiausius indus, kaip jis kanda arkliui ar kitam gyvuliui į lūpą. Ar gali daryti taip žmogus, turėdamas sveiką protą? Taigi nors mažai užgėrus alkoholio dar protas nesusimaisio tečiaus jau sumažina susivaldymo nuo piktumo jėgą; tai ir buna daug didesnis pavojus. Piktiurna labiausia ieško atkeršijimo progos tam, kas jį nori pataisyti, persergėti; tai jis dar daugiau gers tyčia, kad įgytų daugiau drąsos atkeršymui. Tokiam labai lengva nustoti tikėjimo, nes jo protas didesnę pusę laiko buna sudrumstas. Tokiam absti-

nencija būtina reikalinga.

Seštasis žvėriškųjų geidulių šaltinis, tai apsiirijimas. Valgiu apsiirijimas, tai labai retas atsitikimas, tikrai svaigalais apsiirijimas, tai kasdieninis dalykas. Kurie sako, buk jie negalėtų atlikti sunkių darbų be išgėrimo; buk be svaigalų neturi skonio prie valgio ir pilnai neprivalgo neturi jėgų; tai taip toli nuo tiesos, kaip dangus nuo žemės! Jie gerdami alkoh. prižadina sau netikrą skoni prie valgio, tai tokiu būdu valgo per daug ir dvigubai save žeidžia Nusilaušius, pasialkinimas, pasitampymas, tai vieninteliai būdai įgyjimui apetito arba skonio prie valgio. Žmones, kurie laike karo badu mirė, neprasė alkoholio, kad galėtų valgyti! Taigi ir čia aiškiai matoma, kaip tas pats alkoholis niešia žmogaus protą ir veda į tokias klaidas. O tai vis taip kalba daugiausia tie, kurie giriasi esą tvarkieji alkoholio sunandotojai! Tai ar neaiškus dalykas, kad per svaigalus didžiausias žmonių skaitlius nustoja tikėjimo ir prižadina savo tarpe daugiaus kivirčių ir vaidų!

Sepintas ir paskutinis žvėriškųjų geidulių šaltinis, tai tingėjimas, kuris taip pat per svaigalus dažniausia pliečiamas. Tingėjimas tai apsilaidimas arba nenoras pildyti savo priedermių. Alkoholio įtaka ant žmogaus kuno labai silpnina dvasios darštumo spėkas, nes darštumas arba veiklumas, tai yra tingėjimui priešinga dorybė. Jei žmogus nekovoja prieš tą geidulį, tai netrukus prieina prie lauzymo visų Dievo ir gamtos įstatymų, daro skriaudą sau ir kitiems savo artimiesiems, nustoja tikėjimo ir doros. Ir čia abstinencija svarbiausia rolė lošia, nes ji stiprina dvasios spėkas, nes abstinenciais negali būti, kurie tingi skaityti, kad apsvietus, ypač šitoje mokslo šakoje specializuotis. Tinginiui geriau patinka alkoholiu trumpinti sau gyvenimą, negu skaityti ir stengtis suprasti kas tai yra alkoholis ir kam jis būtų naudingas, o kam blėdingas. Tai dabar aišku, kad nėra nei buti negali tingio priežasčių visų žmonių kivirčių, vaidų, karių ir kraujo gožimo, politikoje nesutikimų, viens kito persekiojimų, etc. Rodos turėtų buti aišku ir tai, kad

kaip per girtybę ir net iš dalies tvarkų jį alkoholinių gėralų sunaudojimą, daugiausia kyla nedorybių, ir tikėjimo niekinimų, taip per abstinenciją galima tikėtis labai daug naudingų ir pasekmingų sumanymų, sutaupinimų lėšų apsvietai. Net Amerikos lietuviai sužinojo, kad Lietuvoje mūsų tėvynėje jau patys valdininkai pradeda mylėti abstinenciją, ir gryžti prie susipratimo ir taikos, daug daugiau aukų darytų ir nesigailėtų, kaip kad dabar kai kurie bijosi, nenori užsitikėti.

Gal kas man pasakys: "Nemanyk buk tu atversi Lietuvos bolševikus bedievis, nes jie netiki į Dievą, tai netikės nei į tavo katekizmo išvadas." Nors nesitikiu jų atversti, bet nieko nenekenks parodžius ir jiems tiesą, kad ir jie tokiais tapo ne kitokiu būdu, tik tai tuomi čia, nupieštu. Jie žinoma sako: "Aš i nieką netikiu, ko nematau," tai kas uždraus pasakyti jam: "Brolau, tu nematei savo galvoje smegenų, tai netiki, kad jas turi, o be smegenų niekas negali protauti."

Pilnasai Blaivininkas.

Lietuviai Doktorai
Amerikos Lietuvių Doktorų
Draugijos nariai.

Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIŲ DENTISTAS
6112 SO. ASHLAND AVENUE
ARTI 47-tes Gatvės
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Sėdimois nuo 4 iki 9 vakare.

DR. P. ŽILVITIS
Paskaitė savo ofisą po num.
5341 — 45 So. Halsted Street
Naujame Jorko Rost. 2 kabin.
Pirmąją Ligonis nuo 9-12 A. M.
4-8 P. M.
Tel. Boulevard 2179
Residencijos Tel. Fairfax 5574

Dr. M. Stupnicki
3107 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas Yards 5032
Valandos: — 8 iki 11 1/2 ryto
po pietų 5 iki 8 vak. Nedėlionis
ofisą uždarytas.

DR. A. J. KARALIUS
Lietuvis Gydytojas
3303 South Morgan Street
Chicago, Ill.
Tel. Boulevard 2160

DR. A. L. YUSKA
1900 So. Halsted Str.
Tel. Canal 2118
Ofis val.: 10 ryto iki 12 po piet.
6 iki 7 val vakaro.
Rez. val.: 2 iki 4 po pietų
4193 Archer Ave.
Tel. Lafayette 0098

DR. P. Z. ZALATORIS
Lietuvis Gydytojas ir
Chirurgas
1831 South Halsted Street
Valandos: 10 iki 12 ryto: 1 iki 4
po pietų: 6 iki 9 vakare

LIETUVIAI ADVOKATAI

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Ofisai Didmiesty:
29 South La Salle Street
Kambaris 530
Telefonas: Central 6390
Vakarais 3223 S. Halsted St.
Telefonas: Yards 4681

A. E. STASULANI
ADVOKATAS
Abstraktai egzaminuoti, pinigai
at real estate skoliname.
OFISAS DIDMIESTY
KAMBARIS 1104
Chamber of Commerce Bldg.
133 W. Washington Street
Telef. Franklin 1174-4945
VAKARAIŠ
3236 So. Halsted Street.
(Eagle Music Co.)
Telef. Boulevard 6737

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisai vidumiestyje
ASSOCIATION BLDG.
19 South La Salle Street
Room 1303
Valandos 9 ryto iki 5 po pietų
Namiu Tel. Hyde Park 3395

J. P. WAITCHES
Lawyer
LIETUVIŲ ADVOKATAS
Dienai: R. 5:11-137 N. Dearborn
Street. Tel. Dearborn 6096
Vakarais: 10736 S. Wabash Ave.
Roseland. Tel. Pullman 6377

GALIMA GAUT "DRAUGO"

Apie Kristaus Sekimą. Si
knygute parašyta Sv. Tomo iš
Kempio. Ją skaitydamas, žmo-
gus randa tikrą dvasiui mair-
tą. Ne vienas paklydėlis ją
skaitydamas atsivertė ant tie-
šos kelio. Ji tinkama visiems
lo apdarais \$1.20, skuros apd-
luomams. Jos kaina, su auks-
\$1.80.

Draugas Pub. Co.
2334 So. Oakley Ave.,
Chicago, Ill.

LIETUVIAI AMERIKOJE

**SAULIŲ SAJUNGOS AT-
STOVO GERR. A. ŽMUL-
DZINAVICIAUS
MARŠRUTAS.**

Šeštad. Sausio 27.7 val. va-
kare Kansas City, Kansas.
Sekmad. Sausio 28.7 val.
vak. St. Louis, Mo.
Sekmad. 28.2 val. p. p. East
St. Louis, Ill.
Pirmad. Sausio 29.7 val. vak.
Collinsville, Ill.
Trečiad. Sausio 31.7 val.
vak. Springfield, Ill.
Penktad. vasario 2 d. 7 val.
vak. Westville, Ill.

**LIET. KOLONIJOS
APEVALGA.**

Boston, Mass. — Sv. Petro
Parapija. Pradžia parapijos
1895 metai, Ji vadinosi Sv.
Juozapo parapija. Pirmuoju
klebonu buvo kun. Gričius. Ki-
lo nesusipratimai. Patys žmo-
nės, apleidę ties 7 g-vė bažny-
čią, nusipirko lotus tarp 5 ir
6 gatvių, So. Bostone ir pasis-
tatė didelę, gražią mūrą baž-
nyčią. 1904 m. klebonu lieka
paskirtas iš Lietuvos atvažia-
vęs kun. Jonas Žilius, (dabar
Klaipėdoje gyvenantis). Nau-
joji parap. pasivadino Sv. Pe-
tro Rymo — Katalikų parapi-
ja. Vikaravo kun. Pr. Jakštys.
Naujoji bažnyčia pašventinta
ir kardinolo globon priimta
1908 m.

Nuo 1908 m. iki 1918 m. kle-
bonavo Tomas Žilinskas, kurs
pastatė gražią kleboniją. Prie
klebono Žilinsko buvo vika-
rais: kun. F. Kemėšis (dar-
bininkų didelis prietelis), kun.
J. Dobužinskas.

Nuo 1918 gruodžio 1 d. iki
sausio 24 d. 1919 m. laikinai
klebonavo, kun. Pr. Juškaitis,
dabartinis Cambridge, Mass.
klebonas.

Nuo sausio 24 d. 1919 m. iki

šiolai, laimingai klebonauja

netik Bostono, bet ir visų ko-

lonijų žmonių ir kunigų myli-

mas, kun. Kaz. Urbanavičius.

Tai kunigas, kurs savo nepa-

prastu taktu, išmintimi, šir-

dies gerumu, prigimtais, bet

dar labiau Kristaus meile fa-

stiprin., gabumais, moka su-

visais žmonėmis ir kunigais

taikliai sugyventi ir pavydin-

giausiai tvarkyti parapijos

reikalus.

Lietuvių org.-jos.

Lietuvių Bostone su prie-

miesčiais, yra apie 20,000. Prie

Sv. Petro parapijos priklauso

\$50 šeimynų. Visų katalikiš-

kųjų organizacijų ir draugijų

čionai yra skyriai. Draugijų

yra: Apaštalytės Maldos, Tre-

tynojo, Amžinojo Rožančiaus,

tos svetainės per išitus metus
užimtos katalikiškų draugijų
susirinkimais. Suaugusiųjų eho-
ras yra skaitlingas ir gerai
išlavintas, o 2-sis, yra vaikų
didelis choras ir sykiu smui-
kininkų orkestra. Chorus la-
vina ir vadovauja p. Karbau-
skas, viet. vargonininkas, ge-
ras katalikas ir mylėtojas baž-
nytinės muzikos ir giedojimų.

Prie didžios Broadway g-
vės yra Lietuvių Prekybos B-
vės dideli ir gražūs namai,
kur prekybos, pinigų siuntimo
ir kitais reikalais darbuojasi
keletas darbininkų.

Kat. Spaudos svarba.

Bostone lietuviai yra iš visų
Lietuvos kraštų išeiviai; žmo-
nės su mažomis išimtimis, die-
voti, švelniai ir malonūs bu-
do, tai pasekmė katalikiškų
dr-jų, brolių ir katalikiškų
laikraščių skaitymo. Katali-
kiškų dr-jų nariai persiima,
tarsi, šeimynų vienos, ben-
drais krikščioniškos kultūros
obalsiais ir juos vykdomami
gyvenimui, kaskart tampa/ge-
resniais katalikais ir uoles-
niais lietuviais, savo tėvynės
mylėtojais. Beto katalikiškų
spauda apšviečia protus su-
teikdama tikrą ir teisingą
žinių visose mokslo šakose ir
kadangi katalikų spauda yra
pamatuota Dievo ir artimo
meile, tai tuo pačiu, ji skiepi-
ja savo skaitytojų širdyse
krikščioniškąją meilę, kuri
švelnina šurkščius žmonių
papročius, tobulina budą, stip-
rina valią ir visus vienija į
skaitlingą katalikiškąją sei-
myną. Iš čia aišku, bendras ap-
sireiškinimas, gerų ypatybių bu-
do žmonių, susitelkusių ben-
drais obalsiais į draugijas ir
skaitančių gerąją spaudą.

Remia kat. spaudą.

Ši parapija ir katalikiškos
spaudos įvertinime ir jos pare-
nime, ar nebus pirmoje vie-
lonijoje, nes iš priežasties nebuvi-
mo tipos svetainių, viešos pra-
kalbos atidėta, bet jų belau-
kiant štai kokios pasekmės:
1) garbės narius įsirašė: gerb.
kun. Kaz. Urbanavičius, \$100;
2) Ona Svagždienė, \$100;
3) Amžinojo Rožan-
čiaus Dr., \$100, ir 4) Morta
Butvitiene, \$100. Amžnieji
nariai: 1) Liud. Navickaitė,
\$35; 2) Jonas Diksa, \$50 boną;
3) Agnė Bereikutė, \$35; 4)
Ver. Šaparnienė, \$35; 5) Alek.
Kasinskaitė, \$50 boną; 6) Zo-
pija Motiejuniene, \$35; 7)
Magd. Lazdinaitė, \$35; 8)
Mare. Andriulienė, \$35; 9) M.
Stamierauskienė, \$35; 10)
Skol. S., \$50 boną; 11) Barb.
Meškelaitė, \$35; 12) Agota
Zalickienė; 13) Agota Labia-
nė, \$50 boną; 14) Mar. Šlei-
nienė, \$35; 15) Kot. Babins-
kienė, \$50 boną; 16) Agota
Babravičiūtė, \$35; 17) Kaz.
Gumauskienė, \$35; 18) Apaš-
talytės Maldos Dr.ja, \$35; 19)
Ona Staniulienė, \$35; 20) Mar.
Kilmuniūtė, \$35; 21) Paul.
Giedraitaitė, \$35; 22) Ona A-
drinskaitė, \$35; 23) Magd.
Ausiukaitė, \$50 boną; 24) Ie-
va Gribaitienė, \$35; 25) Morta
Andriulaitė, \$35; 26) Kaz. Su-
pranavičius, \$35; 27) J. A. \$35
ir 28) I. V. \$35. Metinių ke-
lasdešimt.

Kodel randa prielankumą.

Kaip matoma katalikiškoji
spauda čia turi daug prielan-
kumo. Bet dėl ko? 1) Tai pa-
diejų žmonių gerumas ir supra-
timas reikalingumo ir naudin-
gumo katalikiškos spaudos, 2)
tai geras pavyzdys ir neapsa-
komas prielankumas Sv. Kazi-
miero Dr.jai Kaune, didžiai
gerb. klebono kun. Kaz. Ur-
banavičiaus, kurs netik pats
tuo garbės nariu ir imoko jo
\$100, bet troško ir ragino,
kad jo pavyzdį pasektų gerie-
ji parapijonai ir brolijos bei
draugijos. Nestebėtina. Kun.
Urbanavičius, yra įžymus ra-
šytojas ir poetas. Jo eiles, ku-
rias jis parašė prisidengdamas
slapyvardžiu Jonas Knaitas,
garsus Lietuvos poetas, Ado-
mas Jakštas, perskaitęs, rado
visais žvilgsniais pavykusio-
mis ir patį autorių priskyrė
prie talentingųjų poetų skait-
lingai. Tai nenulstantis plunks-
nos darbininkas, nežiurint, kad
taip mišiniškoje parapijoje
visus dyvasios ir kultūros rei-
kiamas vienam reikia aprūpin-
ti, nuolat barška rašomoji ma-
šinėlė ir juda plunksna jo ran-
koje. Ką jis rašo, nedrįsau
klausti, tik žinau, kad mūsų
visuomenės susilauks iš jo ne-
vieno dar veikalo. — Su juomi
gyventi tai reikšia: mokintis
darbštumo ir laiką branginti.
Ašiu Dievui ir klebonui, tos
laimės patyriau trupėliuką ir
aš.

Už nepaprastą gerb. klebo-

no parantą ir prielankumą,

taipogi visiems čia išvardin-

tiems garbės ir amžniesiems

nariams, tariau didžiausios pa-

dekos ir aukštos pagarbos žo-

džius.

Kun. Petras Kasčiukas.

DETROIT, MICH.

Krutamieji paveikslai.

Sausio 20 d. Sv. Jurgio par-

svet. buvo rodomi L. Teatro

il-vės krutamieji paveikslai.

Paveikslai visiems labai pati-

ko, tik mūsų laisvamaniams

niekas neįtinka. Taip ir šie

paveikslai nevisai tiko, kodel

tik gražias vietas rodė. O jei

butų parodė prastas vietas tai

butų dar labiau juokiasi, kad

viskas Lietuvoje prasta, ne-

gražu ir t. t. Ypač laisvamani-

ams nepatiko kur pamatė

kunigą, seseris — vienuolės,

bažnyčias ir tam panašiai.

Kaip druginų užvalge negalė-

jo ramiai sėdėti. Gaila, kad

tokių tamsuolių atsiranda šio

je civilizuotoje šalyje.

Vaidino "Susiprato".

SLRKA. 171 kp. saus. 21 c-

sųrenę gražų valcarų kurie

puikiai pavyko. L. Vyčių 79

kp. artistai — megojai labai

graziiai suvaidino veikala "Su-

siprato". Kai kurie jų dar tik

pirmą kartą scenoj pasirodė,

bet parodė nepaprastus gabu-

mus, k. t. O. Stofniūtė, I.

Nenis ir Mitrikas, o ką jau be-

sakyti apie kitus, kurie su vai-

dinimu yra nuo senai apsi-

pažinę. Bravo! Vyčiai, už tokį

namumą veikime.

(Taip gi kalbėjo Sus-mo na-

riai Salynis ir Petrokas. Bu-

vo daunota solo ir piano skau-

bintas. Išpildė Vytes Bukšai-

tė ir Jaugutė. Visi patenkinti

programa. Jurgis/

SPRINGFIELD, ILL.

Žinios — žinėlės.

Sausio 15 d. čionai iškil-

mingai tapo palaidotas a. a.

Jurgis Kanišauskas. Asistuo-

jant vienam amerikoni kun.

ir vietiniam klebonui I. Ker-

ševičiui mišias celebravo ir

gr-žų pamokslą pasakė vėlo-

nės giminaitis, kun. prof. B.

Urba, iš Chicago, Ill. A. a. J.

giris buvo malonaus būdo žmo-

gus, todėl ir laidotuvėse daly-

vavo nepaprastai daug žmo-

nių. Vėlonis paliko nuliūdi-

me žmogų, dvi dukteri ir du

sumu. Lai jam bus lengva sve-

tima žemėlė.

Šiomis dienomis Chicagon

išvažiuoja aukštesnio mokslo

siekti vyte Adelė Kerševiču-

tė.

Mūsų kolonijoj yra lietuvių

advokatas, vaistinininkas, mu-

zikos mokytojas, ir apie dešit-

kas lietuvių stenografii.

Labai yra pageidaujama, kad

čia apsigyventų geras lietuvis

gydytojas ir dantistas. Šiaip

jau biznierių yra visokios ru-

šies, tik trūksta lietuvių foto

grafo.

Vienos draugijos narys li-

gonis apdaužė lankytojų žan-

donis, draugija "ligonių" nu-

bandė sulyg savo konstituei-

jos. Tai mat kokių "ligonių"

esama.

Sv. Jono ligonbuty, po sun-

kios operacijos, serga M. Mar-

čulionienė. Moterų Sajungos

56 kp. narės linki savo dran-

gei greito pasveikimo.

Neseniai L. Vyčių 48 kp. š-

ši nariai baigė Brown Busi-

ness College. Dabar "High

School" bei kitas aukštesnes

mokyklas lanko sekantieji Vy-

čiai-tės: S. Junkeris, O. Mos-

teikaitė, A. Vyšniauskas, F. li-

ho.

Kas užrašys ne per agentą savo giminėms, ar pažy-

tamiems Amerikoje, ar Lietuvoje nors pusę metų "DRAU-

GA" už \$3.00, gaus dovanėlę šį oro pranašą, o kas už-

rašys visiems metams už \$6.00 gaus oro pranašą ir nau-

ją Lietuvos žemlapį.

Kas užrašys "LAIVĄ" i Lietuvą už \$2.00 metams.

arba Amerikoje už \$1.50 metams gaus naują Lietuvos

žemlapį.

DRAUGAS PUB. CO.

2334 So. Oakley Ave.

Chicago, Ill.

—:—

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

**Geriausi
Cigaretai!!**

—:—

Chicago, Ill.

Chicago, Ill.

